

Ansvarig Verksamhetschef HSL	Upprättad av Anneli Johnsson (Spec.sjuksköterska) Lotta Tyrberg (Mas)	Berörda verksamheter Hälsa och omsorg	Fastställt datum 2016-12-09 Reviderad: 2025-12-08
Dokumentnamn Förskrivning av antidecubitusmadrass för patienter med kommunal primärvård	Ledningssystem Enligt SOSFS 2011:9		Diarienummer

Syfte

Tryckfördelande och tryckavlastande madrasser ordinerar till patienter när den medicinska bedömningen visar att förebyggande underlag är nödvändigt för att förhindra uppkomst av trycksår eller för att optimera sårhäkning.

Ordination/förskrivning

Det är omvårdnadsansvarig sjuksköterska som ordinerar antidecubitusmadrass. En ordination ska alltid föregås av en individuell bedömning enligt förskrivningsprocessen [Bedömning och förskrivning av hjälpmedel – Hjälpmedelsguiden Skåne - Vårdgivare Skåne](#)

- Steg 1: Bedöm behov av insatser
- Steg 2: Prova ut, anpassa och välj specifikt hjälpmedel
- Steg 3: Specialanpassa vid behov
- Steg 4: Instruera och träna
- Steg 5: Följ upp och utvärdera funktion och nytta

Den individuella bedömningen ska inkludera Norton, trycksårsgrad vid trycksår och patientens rörlighetsnivå. Förskrivning av antidecubitusmadrass ersätter inte lägesändringar eller andra omvårdnadsåtgärder. Vid bedömningen måste sjuksköterskan göra en riskanalys utifrån de förutsättningar som finns för att placera en antidecubitusmadrass i patientens säng, där hänsyn bland annat måste tas till:

- vilken säng patienten har
- finns det en risk för att antidecubitusmadrassen glider om patienten kan höja sin huvudända
- möjlighet att fästa antidecubitusmadrassen i patientens säng
- möjlighet att fästa en kontrollenhet/pump
- miljön

Det är alltid senaste bruksanvisningen som gäller kring hur en antidecubitusmadrass/pump ska användas. Vid vårdssäng måste man ta i beaktande att antidecubitusmadrassen kan påverka sängens funktion. Enligt den europeiska standarden EN 1970 ska en säker grind ha ett avstånd på 22 cm mellan ovansidan på antidecubitusmadrassen till ovankanten på grinden vilket innebär att antidecubitusmadrassen inte får vara högre än 19 cm. I sådana fall kan det finnas behov av högre sänggrindar om de används.

För patient i ordinärt boende ingår inte hjälpmedel i kostnaden så sjuksköterskan frågar patienten vid hembesöket om de betalar för hjälpmedelsabonnemang, i annat fall ska ett sådant läggas upp. Patienten ska informeras om den månatliga kostnaden som kan hittas på kommunens hemsida under avgifter inom Hälsa och omsorg.

Beställning

Efter ordination/förskrivning av antidecubitusmadrass beställs den i hjälpmedelssystemet Myloc av beställningsansvarig sjuksköterska i kommunen som också ska vara behjälplig med råd till kollegor vid val av antidecubitusmadrass.

För beställning skickas meddelande i journalsystemet till beställningsansvarig sjuksköterska med namn, personnummer och vilken antidecubitusmadrass som ordinerats/förskrivits. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska får sedan bevaka att den kommer och är ansvarig för att den installeras i vårdtagarens säng enligt bruksanvisning. Vissa antidecubitusmadrassar ska kontrolleras dagligen med handcheck, se bruksanvisning. I sådana fall upprättas en signeringslista till omvårdnadspersonal i samband med installering av antidecubitusmadrass i patientens säng. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska ska också informera personalen om antidecubitusmadrassens funktioner.

Antidecubitusmadrass förskrivs individuellt till en patient och får inte bytas mellan patienter.

När madrassen är installerad i patientens säng ska ordinationsansvarig sjuksköterska skicka ett meddelande till beställningsansvarig sjuksköterska att den är installerad. Beställningsansvarig sjuksköterska måste godkänna utlämning i hjälpmedelssystemet Myloc så den kommer på patientens innehavslista.

Dokumentation

Dokumentation ska ske i aktuell vårdprocess i patientens journal och innefatta de riskindikatorer och bedömningar som föranledde ordination av antidecubitusmadrass. Om den har ett individnummer bör det också dokumenteras i processen.

Uppföljning

Första uppföljningen bör ske inom 1 vecka. Uppföljningen görs av den sjuksköterska som har ordinerat antidecubitusmadrassen genom kontroll av patientens hudkostym, eventuella sår samt genom samtal med patienten, vårdpersonal och eventuellt anhöriga. Högriskpatienter ska följas upp kontinuerligt och vid förändrat behov görs nytt ställningstagande kring lämplig antidecubitusmadrass.

Ordinationsansvarig sjuksköterska ska känna till antidecubitusmadrassens livslängd (när den togs i bruk står innanför överdraget) och ta kontakt med beställningsansvarig sjuksköterska för ny beställning om behov av antidecubitusmadrass kvarstår.

Om antidecubitusmadrass med kontrollenhet/pump slutar att fungera är det sjuksköterska i tjänst som ansvarar för att lägga dit en Optimal 5zon standardmadrass tills ny antidecubitusmadrass kunnat levereras samt vidta adekvata omvårdnadsåtgärder såsom lägesändringsschema, inspektion av huden eller avlastning på andra sätt exempelvis med kuddar. Kontakt måste tas med beställningsansvarig sjuksköterska för ny beställning.

Förråd

I kommunens förråd finns det:

- Optimal 5zon bäddmadrassar 2 st. (upp till trycksårkategori 2)
- Optimal 5zon 1 st. (upp till trycksårkategori 2)
- CuroCell AREA Zone 1 st. (upp till trycksårkategori 3)

När man tar en madrass ur förrådet ska namn, personnummer samt eventuellt individnummer meddelas till beställningssansvarig sjuksköterska. Madrassen kommer då att registreras i Myloc på patienten och en ny kommer som automatisk lagerpåfyllnad.

Leverans

Leverans sker två gånger per vecka, måndag och onsdag till hjälpmedelsförrådet i Knislinge. Vid problem med leverans av madrass kan beställningsansvarig sjuksköterska vara behjälplig med att spåra madrassen.

Återlämning

Antidecubitusmadrass och kontrollenhet/pump ska alltid återlämnas till HÖS direkt när behovet upphör eller om antidecubitusmadrass/aggregat går sönder. De lämnas till hjälpmedelsförrådet i Knislinge och ska då vara väl rengjorda. Om antidecubitusmadrass utsatts för smitta skall den vara avsmittad enligt rutinen för vårdhygien. Antidecubitusmadrassen återlämnas i medföljande väska och märkt med namn och personnummer så att den kan avregistreras i Myloc.

Förskrivning av antidecubitusmadrass för patient som ej är inskriven i kommunal primärvård

Remiss hämtas i avsett fack för kommunal primärvård på VC. Regionala primärvården har informerat patienten om att en avgift på 250 kronor debiteras när sjuksköterska från kommunal primärvård kommer hem för en individuell bedömning inför förskrivning av antidecubitusmadrass.

Sjuksköterskan i kommunens primärvård som ansvarar i det aktuella området kontakter patienten och bokar hembesök för en individuell bedömning i hemmet.

- Samtycke inhämtas och journal öppnas.
- Dokumentation skrivs under Enstaka åtgärd, välj KVÅ: Utprovning och förskrivning av övriga hjälpmedel (exklusive rullstol) där dokumentation av hembesöket görs.
Sjuksköterskan i kommunen följer den **lokala rutinen för ordination/förskrivning och beställning av antidecubitusmadrasser** gällande tillvägagångssätt.
- Sjuksköterskan frågar patienten vid hembesöket om de betalar för hjälpmedelsabonnemang, i annat fall ska ett sådant läggas upp och patienten ska informeras om den månatliga kostnaden. Information om avgifter kan hittas på kommunens hemsida under avgifter inom hälsa och omsorg. Sjuksköterskan flyttar i sådana fall patienten till HSL tillfälliga insatser i vår journal där den får ligga öppen så länge som patienten har behov av hjälpmedlet. Har patienten redan ett hjälpmedelsabonnemang avslutas journalen för sjuksköterskans del.
- När antidecubitusmadrassen levererats till kommunens förråd lämnas den ut och installeras av sjuksköterskan i den kommunala primärvården. Ny debitering på 250 kronor sker då.
- Remissvar skickas till regionens primärvård för information gällande bedömning och vilken antidecubitusmadrass som förskrivits.

Beställningssansvarig:

Anneli Jonsson Specialistsjuksköterska

Anna Stenbäck Sjuksköterska